

Nr 2 2025

Exo

Om och kring Helsingborg

DV Fuzed

- Gaming och rörelse som motivation

Carlos Fernando

- En man med olika roller

ChatGPT

- Som personligt stöd i vardagen

Tunga tankar

Eddie Olofsson

Skymning

Eddie Olofsson

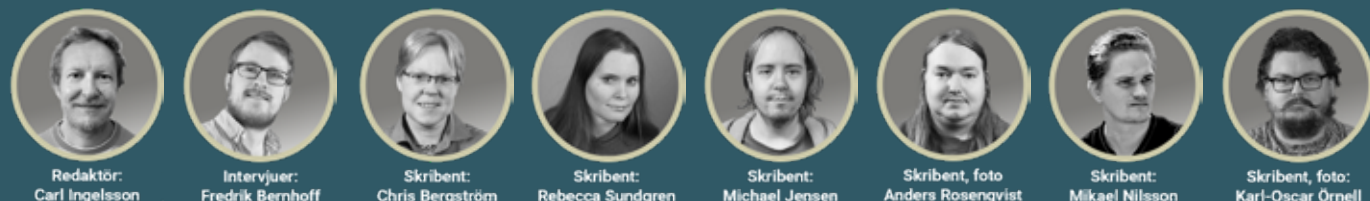
Redaktion

Omslag - Anders Rosenqvist

Alla idéer till artiklar kommer från deltagarna vid frukostbordet, funderingar, samtal m m. Handledarna hjälper till med genomförandet av det redaktionella arbetet och som bollplank. Tillsammans skapar vi Exo.

Skribent: Ahmad Abu Hawash Skribent: Martin Hansson Skribent, grafik: Christian Ulf Skribent, grafik: Pernilla Gormélius Foto: Christopher Clarkson Foto, grafik: Eddie Olofsson Grafik: Erik Gustafsson Grafik: Elisabeth Toth

Redaktör: Carl Ingelsson Intervjuer: Fredrik Bernhoff Skribent: Chris Bergström Skribent: Rebecca Sundgren Skribent: Michael Jensen Skribent, foto: Anders Rosenqvist Skribent: Mikael Nilsson Skribent, foto: Karl-Oscar Örnell

Jag satt i solen och delade bänk med en fluga i 20 minuter. Jag betraktade flugan. Den gnuggade först frambenen, sen bakbenen, flög nån decimeter, satt stilla ett tag, gnuggandet återkom, den flyttade sig nån decimeter igen osv. Jag funderade på att vi är så lite uppmärksamma på det lilla i tillvaron, vårt fokus på oss själva är så stort. Att just det som rör oss själva är så viktigt att allt annat förbleknar. Det gäller både i våra egna liv och med människan som art. Vi tappar helheten, samhörigheten med varandra och naturen, vår plats i tillvaron.

Carl Ingelsson

Jag tyckte faktiskt det kändes rätt trevligt att flugan inte verkade rädd för mig och precis som jag verkade njuta av solens strålar, att vi delade bänk på samma villkor. Den hade kanske ätit och ville smälta maten på den varma bänken, precis som jag. Så den här lilla flugan fick mig faktiskt att tänka på livets villkor och hur allt annat liv tvingas anpassa sig efter människan eller gå under. Men egentligen finns ju allt och alla på den här planeten på samma villkor. Och känslan på bänken var samhörighet. En bra känsla.

För är det inte det vi måste ha, samhörighet? Egentligen handlar det om balans också. Om naturen får sköta sig själv uppstår balans. Det kan ju inte precis sägas råda i världen. Är det brist på balans som leder till brist på samhörighet? Kan samhället existera i längden utan balans, om alla bara ser till sitt eget bästa? Många tankar, och allt på grund av en liten till synes oviktig fluga.

Förr eller senare måste man fundera över sin plats i tillvaron, varför man tänker och handlar som man gör. Många gör det först i livets slutskede och kommer på att de borde funderat över detta tidigare. Att stilla sig är en bra början. Att dela bänk med en fluga är en annan möjlighet.

Sid 4..... Fuzed

Sid 10..... Bilden

Sid 12..... Carlos Fernando

Sid 17..... Resor

Sid 18..... Mixat

Sid 20..... Chat GPT

Sid 24..... Om autism

Sid 26..... Galleri

Sid 28..... Konsul Persson

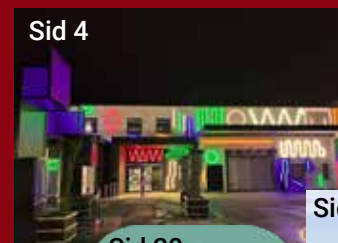
Sid 32..... I huvudet på...

Sid 34..... Mixat Hbg

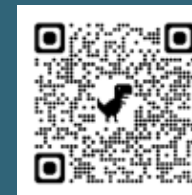
Sid 36..... Fågelskap

Sid 38..... Libanon

Sid 4

Sid 24

Lyssna på ledaren här

Sid 20

Sid 12

Sid 38

Sid 17

Sid 28

Sid 36

Sid 32

Sid 18

Sid 43

Exo ges ut två gånger om året av DV Media, Vård- och omsorgsförvaltningen i Helsingborg.

Ansvarig utgivare: Sofia Andersson **Redaktör:** Carl Ingelsson **Mail:** dvmedia.vof@helsingborg.se

Facebook: www.facebook.com/dvmedia.hbg **Hemsida:** www.dvmedia.se

DV Media är en daglig verksamhet för personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

FUZED

På Rundgången, ungefär mitt-
emot polishuset, i en på dagen
tämligen oansenlig industri-
byggnad men desto mer synlig
när det är mörkt, huserar en
verksamhet som heter Fuzed.
Det är Helsingborgs stads
e-sportsanläggning där ga-
ming kombineras med fysisk
aktivitet för att få stillasittande
gamers och barn att röra på
sig. Här finns också sedan ett
år tillbaka en daglig verksam-
het, DV Fuzed, då konceptet
passar även denna målgrupp
som ofta brottas med samma
problem. Vi pratar med Lennie
Johansson, stödpedagog, och
Daniel Fredriksson, deltagare
på DV Fuzed.

Fredrik Bernhoff

Anders Rosenqvist

Lyssna på intervjun här

Bilder: Anders Rosenqvist
Lennie Johansson

Daniel och Lennie på DV Fuzed.

Ni har fokus på hälsa och välmående. Vad innebär det för era deltagare, vad är det ni erbjuder?

- I lokalerna vi har på DV Fuzed finns datorrum, vi har 70 gamingdatorer tillgängliga, berättar Lennie. Vi har också en stor sporthall, ett interaktivt rörelserum som kallas för gametime, och en konsolyta med Nintendo Switch två och Playstation fem.

Det vi erbjuder våra deltagare är att man kommer dit på daglig verksamhet och använder lokalerna, sportar och gamar och har det kul och knyter sociala band. Och längre fram om man vill ha en framtida praktik kan vi med hjälp av Navigator, som vi är en del av, koppla på våra arbetsanpassare som då intervjuar de den intresserade och hittar en passande praktikplats någonstans i Helsingborg stad.

Har det funnits någon verksamhet tidigare som har inriktat sig lika specifikt på hälsa och välmående som ni gör?

- Hälsa och välmående som tema har funnits i verksamheter tidigare, men att jobba med hälsa genom sportande kombinerat med gaming är väldigt nytt.

Innan vi startade i oktober förra året så startade Fuzed i Uddevalla, de har också ett ställe i Borås. Jag vet att åtminstone i Uddevalla har de också en daglig verksamhet. Dock har de inte lika mycket yta som vi i Helsingborg, så där kan man inte sporta fullt lika mycket som vi kan. Så vi är nog rätt så unika i att ha alla dessa möjligheter till sportande.

Hur kom det sig att ni satsade på just detta område? Och hur hjälper ni deltagarna till en bättre fysisk hälsa och ett bättre välmående?

- Vi valde att satsa på att öppna en daglig verksamhet, dels för att lokalerna fanns och redan var en aktiv fritidsgård, dels för att de redan hade en önskan om att kunna motivera ungdomar i Helsingborg till att komma igång med att sporta och röra på sig mer. Det är ju inte bara väldigt nyttigt för hela kroppen, utan även för hjärnan.

Då lokalerna ändå stod tomma på dagen, så gjorde man en satsning på att ha en daglig verksamhet för den typen av deltagare som har ett gamingintresse, men som gärna tycker om att sitta hemma. De behöver ha möjligheten att komma iväg och på ett enkelt

och bra sätt kunna motionera, och genom stöd från personal kunna få lite lite hjälp på vägen med att få bättre rutiner kring sömn och motion i största allmänhet.

Ni har ju då olika typer av spel och gaming. Och ni har även som en morot att för att man ska få lov att spela så måste man först ha varit fysiskt aktiv i minst 15 minuter. Är detta ett bra sätt att bli motiverad?

- Kravet på 15 minuters motion är någonting som de har på ungdomarna som kommer på kvällen. Vi brukar säga att orkar man motionera en dag så är vi jättegglada, men vi kan inte ha det som krav. Vissa dagar orkar man bara gama eller sitta och prata, det känns kanske lika värdefullt.

- Jag brukar prata mycket om VR med vissa andra deltagare fyller Daniel i. Vi delar lite tips och sånt.

- Så vi har inget krav att man måste motionera hos oss för att vara deltagare på daglig verksamhet, fortsätter Lennie. Men vi tycker ju såklart om att sporta och ha kul ihop. Och aktivitetsmöjligheterna vi har är ju till stor del baserade kring sport och rörelse, men vill man också bara sitta och ta det lugnt och snacka över en kopp kaffe i vår reception så är det ok. Och orkar man bara med sin gaming för dagen så är det också ok.

Vilka fysiska aktiviteter och spel är mest populära?

- Jag märkte nu när vi fick in Switch två, då var det den nya Mario kart world tour som var väldigt populär, säger Daniel. Den gjorde mycket, att alla kom hit till Fuzed samma dag, helt plötsligt satt 4 personer

Full fart med badmintonspel på DV Fuzed.

Gaming tillsammans på DV Fuzed.

FUZED

och spelade tillsammans. Så det var rätt kul att se, det påminde lite om när man själv var ung och Mario kart var rätt så nytt. Då var det rätt så många som var med och tittade och man hejade på varandra.

- Konsollytan är det nästan du som använder mest tror jag, inflikar Lennie. Sen kring spelandet, precis som Daniel nämnde nu, så är nog Mario kart det som är mest poppis nu för att man väldigt enkelt kan göra det i grupp, man kan utmana personalen. Men våra sportaktiviteter är ungefär lika poppis.

De aktiviteter som är enklast för oss är de som bara kräver två personer, t ex pingis. Vi spelar också mycket badminton, och vi har också möjlighet att spela basket. Då kan man ju köra typ tjugootan, bara en och en, man måste inte vara i lag för det, man turas om. Så det finns olika sätt att göra de olika aktiviteterna. Vad vi gör mest är lite beroende på vem som är inne för dagen, för alla deltagare har sina egna favoritsporter och favoritspel på gamingdatorerna. Vissa föredrar online, andra föredrar single players, det är lite allt möjligt.

FUZED...

Och hur når ni då ut till allmänheten för ni har ju inte funnits lika länge som många andra dagliga verksamheter här i stan?

- Vi har ju som alla stadens dagliga verksamheter ett nära samarbete med en del av Helsingborgs stad som kallas "Förmedlingen". De jobbar som en länk mellan handläggarna, som vet vilka insatser och vilka önskemål deltagare har, och de dagliga verksamheterna. På så sätt kan man boka ett studiebesök hos oss och se om det kan passa. Sedan finns det ibland andra sätt vi kan nå ut som t ex mässor. Så vi når ut på samma sätt som alla dagliga verksamheter gör.

Ni har väldigt stora fina lokaler har jag förstått, då kan ni ju ta in ganska många deltagare. Hur många deltagare har ni inskrivna just nu och hur många har ni plats till? Är alla som vill börja hos er garanterad en plats?

- Just nu har vi runt 25 deltagare, men alla har inte sysselsättning på heltid. Det skapar ju lite mer utrymme för att kunna ta emot fler. Precis som jag sa innan, har vi ju tillgång till 70 datorer. Men i dagsläget är vi lovade att använda 20 stycken fram till kl. 16 på dagarna. Dessutom finns bara två i personalen, men vi har precis avslutat rekrytering för att få en tredje kollega. Det öppnar upp så att vi hoppas att vi snart kommer att kunna ta emot strax över 30 deltagare sammanlagt.

Och som svar på din fråga gällande om man är garanterad en plats; Om man har ansökt via sin handläggare och förmedlingen och fått ett studiebesök, så kan vi alltid garantera någon form av plats om man vill tacka ja efter ett studiebesök. Men då måste studiebesöket vara planerat med rätt människor, handläggare och förmedling behöver

vara involverade.

Och sen om vi skulle få jättemånga ansökningar, många fler än vad vi har idag, så blir det en fråga om att behöva anställa mer personal. Det finns inget riktigt tydligt svar i hur många vi kommer att kunna ta emot, men då vi har väldigt stora lokaler så vi har ju lite mer utrymme för att ta emot fler än de andra verksamheterna.

Hur tror ni då att framtiden kommer att se ut?

- Jag tror att det börjar gå mycket mot VR-nuförtiden, med tekniken och så, säger Daniel. Det kan bli nånting där, rätt mycket faktiskt.

- Vi har ju som många andra dagliga verksamheter VR-glasögon, fortsätter Lennie. Där gamar många av våra deltagare, men de är också i appen "VR-chat", ett gratisprogram. Där kan man träffa lite vänner online och lite såna saker. Och eftersom vi är en daglig verksamhet som har mycket fokus på online-aktiviteter så vill vi ju såklart ha framtiden med oss, så att vi skapar framtiden istället för att vänta in den. Vi vill jobba mer med VR, och ännu mer med turneringar med spelen, men även med våra sportaktiviteter. Så det hoppas vi på. Vi har ju bara varit igång i ett år nu så vi har en lång framtid framför oss, och vi hoppas att vi kan fortsätta växa på en massa olika sätt.

Ovan receptionen med läktaren där man kan titta på olika program tillsammans. Till höger ett gamingrum.

- Det finns ju motionsappar i VR också, inflikar Daniel. Det går jättebra att motionera i VR. Det finns ju boxningsspel och många andra sporter och spel där man rör sig. Så det är bra, vi får upp pulsen och svetten, man blir verkligen aktiverad. Det finns jättemycket möjligheter till att både sporta och gama samtidigt.

Finns det något mer ni tänker på, nåt vi missat att fråga om?

- Vi har ju den här läktaren nu som vi har i entrén, säger Daniel. Där fanns en stor skärm tidigare, men nu har man bytt ut den och ska skaffa en projektor istället. Den kommer förhoppningsvis, det kan vara rätt kul när den går igång. Man kan sitta och se på någonting tillsammans, kanske på Youtube, någon dokumentär eller nåt spelrelaterat.

- Ja, fortsätter Lennie, innan storbildsskärmen

plockades ner så visade vi mycket där, både historiedokumentärer men också historia blandat med gaming. Det vi visade mest var alla nintendos olika spel, hur de uppkom och såna saker. Det är ytterligare ett sätt att hålla på med gaming men inte faktiskt gama under tiden. Så det är en annan viktig del, jättebra du lyfte det Daniel.

Och har du Lennie som stödpedagog världens bästa jobb?

- Det är ett solklart ja. Det är ett suveränt arbete jag har. Det är fantastiskt att kunna träffa deltagare på Fuzed, men också i andra verksamheter. Jag är jätteglad att jag valde att bli stödpedagog. Jag började med att utbilda mig till kock när jag gick i gymnasiet, men nu jag är jätteglad att jag valde att byta bana, för stödpedagog är mitt absoluta favorityrke. Verkligen.

"Vi vill skapa framtiden istället för att vänta in den"

Som taget ur en målning svävar
molnen över havet i ett stort lugn.

Bild: Christopher Clarkson

Carlos Fernando

- en man med olika roller

Micke på DV Media hade länge velat intervjua en polis, och vi kände att det var dags att göra något åt saken. Det visade sig när vi tog kontakt att det blev jackpot. Carlos Fernando som var den som vi skulle intervjua var även skådespelare, han hade varit med många stora filmer som bl a *Waller*, *Johan Falk* och *Festen*. Det passade ju bra då Micke själv är med i ett par teatergrupper. Så det blev två intervjuer i en kan man säga, och det blir det också i denna artikel. Vi börjar med polisdelen.

Carlos Fernando har jobbat som polis i 19 år nu, samtidigt som skådespelandet. Det var en pojkdrom från början, att ha ett jobb man tycker om, där det händer mycket. Att kunna göra skillnad, att ha ett varierande arbete på många sätt.

- Vad krävs för att kunna bli polis?

- Jag tror att det handlar väldigt mycket om personlig lämplighet, vad man är för människa och så. Att man gillar att jobba med människor, att man kan ta olika människor och prata med dem, det sociala är viktigt. Sen är det ju viktigt att man är intresserad av att röra på sig också. Att komma in på polis-skolan är speciellt eftersom det är en sån stor bedömning, vad har du gjort innan, vad är du för person? Det är psykologsamtal, det ena med det tredje. Även om man haft högsta betyg i alla ämnen på gymnasiet och gått flera utbildningar på högskolan så betyder det inte det att du är en bättre polis än en kille som har jobbat på lager.

- Hur går provningen till för att bli antagen till polis-högskolan?

- Det är ju olika. Nu är det ett tag sen jag sökte in, men det är ju fysiska tester, lite språkbegåvning, läsförståelse, simtest. Men psykologtestet är vanligast, där åker en del. Med goda grunder tror jag, det går inte att bluffa sig igenom det. Man ska ju självklart ha ett rent brottsregister. Hos psykologen är det tufft, man blir rätt så grillad. Du kan klara alla dessa sakerna, men sedan kan du åka ut på den tuffa slutintervjun där två poliser ställer tuffa frågor. Där gäller det att hålla huvudet på skaft.

- Vad kan man jobba som inom polisen?

- Det är ju det som är så häftigt inom polisen, det finns så många olika grejer man kan göra. Man kan jobba på ingripande, man kan vara områdespolis, spanare, narkotikapolis. Ja, och häst, helikopter, alla de här olika specialyrkena, man kan jobba på insatsstyrkan, som sjöpolis, jag kan räkna hur många som helst. Plus utredningsdelen också, om man utreder grova brott eller bedrägeri eller vad det nu är. Så det är ju väldigt många olika avdelningar inom polisen, och det är ju också roligt att det finns stora utvecklingsmöjligheter.

- Vad krävs för att kunna bli kriminaltekniker?

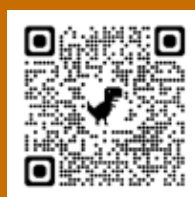
- Då ska man jobba som polis först i många år och sen går man en rätt så lång utbildning på NFC (Nationellt forensiskt centrum) i Nyköping. Hur den utbildningen går till vet jag inte, men man söker först en tjänst och får den, sen går man en utbildning och så går man praktik. Det är faktiskt en rätt så gedigen utbildning, man ska lära sig mycket.

- Varför är det så att man inte får lov att ha autism som polis?

- Det där är ju en väldigt speciell fråga. Man får inte heller ha diabetes typ ett. Autism är ju en bedömningsfråga, tycker jag. Jag tycker man ska öppna upp för diagnoser generellt sett. Det finns de som har diabetes typ ett som klarar polisyrket klockrent och aldrig haft några problem med sitt socker, som skött det väldigt bra.

Mikael Nilsson

Lyssna på intervjun här

Bilder: Hbg Mediebanken
Wikimedia commons
Pexels

Men om man får socker när man kör 200 kilometer i timmen är det inte jättekul för kollegan, det är det man är rädd för. Jag hoppas man någon gång i framtiden börjar titta på de här diagnoserna, för att bara för att man har autism betyder det inte att man inte kan bli en duktig polis. Alla behöver inte jobba ytterst, jag tror man kan bli duktig på mycket inom polisen.

Speciellt nu när vi jobbar mycket med teknik till exempel. Jag tror att det snarare hade varit en positiv egenskap om det är någon som är duktig och "låst" på teknik och kan det här med det mobila användandet och tömningar och är duktig på att samla fakta. Det där är politiskt svart och vitt och det är lite som polisen är ibland. Jag hoppas på en utveckling. Utveckling går ju framåt som tur är.

- Vad har ni för utrustning på er?

- Vi har ju vår pistol som vi som vi aldrig hoppas behöva använda, för då är vi ju rätt så illa på det själva. Sen är det ju batong och pepparspray och lite såna saker. Jag brukar ha en kamera hängande här (visar på uniformen). Jag har inte gått utbildning än för elpistolvapnet, annars skulle den också hänga här, så det är en del grejer man har med sig. Och så radio, man bär mycket, som du märker när jag är på arm (beväpnad) idag. Man blir varm, med skyddsväst och allt. Allt det här väger en 12-13 kg. Nu har jag ett benhölster, vilket känns bättre för mig.

- Vad är det bästa och sämsta med att vara polis? Det svåraste?

- Det finns både bra och jobbiga sidor av arbetet: Det bästa är just att det är varierande, att man jobbar tätt med många människor.

Utrustningen väger 12-13 kilo.

Det är svårt att hitta det sämsta, men det kan ju vara tuffa ärenden ibland som man faktiskt bär med sig hem. Det kan vara jobbigt emellanåt när man möter tuffa händelser liksom.

Det svåraste jobbet är tragedier, när någon dött till exempel, eller barn som far illa. Det är svårt, jobbigt i stunden och det tar sin tid, det följer med lite efteråt.

- Kan du berätta om någon situation som har påverkat dig emotionellt?

- Det finns flera, men en minns jag väl fortfarande. Det var en fjortonårig flicka som tog livet av sig hemma, och så kommer familjen hem då. Omständigheterna var jobbiga med mobbing och sexuellt utnyttjande och såna saker som hände i hennes liv. Och ovetskapen hos föräldrarna, hennes situation, och att hon bara hängde där i garaget, vi fick ju skära ner henne.

Det är kanske inte det läskigaste, men det är alla de här omständigheterna som döden drar med sig som påverkar folk. Och en ung flicka, hon borde inte behöva gå den vägen, hon skulle kunna få hjälp och så.

Den är den flickan jag har tänkt på i många år, det är kanske tio år sedan.

- Har någon ni ni kan tala med när ni är med om såna saker? Fixar polisen så att ni kan få psykologer och sånt?

- Vi har ofta sittningar efteråt, debriefing, så man går igenom det som hänt. Det är väldigt nyttigt att kunna gå igenom hur man har känt och hur andra har tänkt. Man har ju olika upplevelser, folk har ju varit med på olika tidpunkter i ärendet också, någon var där först, sen kom man själv efter. Det är väldigt viktigt för oss alla att få en samlad bild. Sen kan det ju vara så att det är vissa som kanske behöver bearbeta det ensamma. Då får vi den hjälpen också, psykologhjälp.

- Har du någonsin behövt dra upp tjänstevapnet?

- Ja, det har hänt i några tillfällen och jag var jättenära att skjuta en gång också. Men det behövdes inte, det är jag glad för. Det var en väldigt utåtagerande person, men han lugnade ner sig i slutet. Han kom så pass nära att hade han tagit ett steg till så hade vi skjutit, vi var två stycken. Man är glad att man slipper för det får man ju bära med sig sen, även om vi handlar rätt i situationen.

- Vilka är de farligaste brottslingarna?

- Svårt att säga, för att de farligaste brottslingarna är oftast de som du inte tror är farliga. Som den här killen i Örebro, till exempel, som inte finns på vår karta, rent kriminologiskt. Som sitter i sin

lägenhet i 15 år och inte syns i samhället och plötsligt bara går ut och skjuter tio personer på en skola. De är farliga. De har inte någon större bakgrund med socialtjänsten eller hos psykvården, har aldrig haft med polisen att göra, och så plötsligt exploderar de. De ensamagerande gärningsmännen, de är de farligaste skulle jag vilja påstå.

- Är det ni poliser som har hand om utredningarna när poliser gör tjänstefel?

- Ja, det är det fast det är en särskild grupp som heter interna utredningar men de sitter i Malmö och inte på polishuset naturligtvis. De har en helt egen verksamhet som inte är kopplad till oss. Det tror jag är bra, de måste avskärma sig från övriga poliser och sen leds de av en åklagare som bara jobbar med de ärendena.

- Vad hade du önskat dig från politikerna för att underlätta ert arbete?

- Det har kommit en del bra lagar nu, så jag tror vi måste jobba hårt med kriminell ekonomi, men även ett flertal andra brott som är viktiga för att få medborgarna att känna sig trygga. Sen behöver vi bli fler, men vi kan inte bli fler på bekostnad av att sämre poliser kommer in. Så det är svårt, men det som är viktigast för politikerna idag är att stoppa nyrekryteringen till kriminella gäng, och där är ju skolan viktig. Att satsa på skolan, förskolan, tidig ålder är nummer ett.

Carlos Fernando, skådespelare

Som vi nämnde i förra artikeln är ju Carlos inte bara polis, utan skådespelare också, med ett digert CV i bagaget. Här frågar Micke lite om det.

- Hur länge har du varit skådespelare? Har du gått någon utbildning?

- Svårt att säga, men jag började professionellt omkring 2011. Sen har jag gått en utbildning på Skara skolscen, men egentligen så har det handlat om att jobba sig upp från statistroller till att faktiskt få riktiga roller. Det har varit en resa, att få kontakter i branschen och provfilma och sådär.

- Vad är det roligaste och tråkigaste med skådespelandet?

- Det roligaste är att jag har spelat mycket teater också. Det tycker jag är roligt för det sker ju där och då. Film är en helt annan grej. Jag ska vara med i en TV-serie som heter Festen som går på

SVT. Där blir själva agerandet väldigt kort och det är mycket väntan på ljus, flyttningar, paus och sånt, så att det kan ju vara tråkigt. Det är mycket väntan med TV och film, teater är lite mer "hands on".

- Vilka filmer har du varit med?

- Jag har varit med i fyra Johan Falk, Den Blomstertid Nu Kommer, Operation Ragnarök, ja, det är ju ett gäng filmer som har som har kommit ut som ligger på olika plattformar, och två stycken har gått upp på bio i alla fall.

- Vilken av de var roligast att vara med?

- Johan Falk-filmerna var ju roliga. Det var ju häftiga scener och många bra skådisar som man träffade. Många som man kunde lära sig mycket av.

- Jag är också med i Operation Ragnarök!

- Jaså, du är det? Ja, det blev ju lite kalkon av det. Det tog väldigt lång tid, det fanns nog aldrig pengar och det var många som inte fick betalt, jag vet inte vad som hände. Vi spelar några monsterpoliser där. Det blev en film till slut i alla fall som ligger på Netflix nu.

- Vad har du för tips till de som vill bli skådespelare?

- Vill man på riktigt bli en ordentlig skådespelare ska man söka teaterhögskolan. Men vill man hålla på med det här så menar jag gå med i *statist.se* och börja där, ta statistjobb och få kontakter, kanske få någon statistroll med replik och så jobba på så. Är man ambitiös så brukar man komma en bit på vägen i alla fall.

Carlos har ett digert CV, han har varit med många stora produktioner.

Scen				
År	Produktion	Karaktär	Produktionsföretag	Regissör
2006	Som ni vill ha det	William	Felingsborgs teatertrupp	Martin Vedin
Film/TV				
År	Produktion	Karaktär	Produktionsföretag	Regissör
2007	Festen 2	Förhållanden	SVT	Maria Karlsson Thörnqvist
2007	Hust	Styckeri	Yellowbird	Arvids Appelgren
2009	Allt jag inte minns	Polisen i smärta	Karfilm & SVT	Olav Gårdike
2009	Festen 1	Förhållanden	SVT	Maria Karlsson Thörnqvist
2009	Operation Ragnarök	Officer John	Acute Film	Fredrik Hiller
2009	Den Blomstertid nu kommer	Polisen i smärta	Gray Pictures	Victor Garrell
2009	Caesars Palace 2	Seniör	C. K. K.	Richard Holm
2009	Johan Falk - Lockdown	Johnny Ahmad	Stole	Richard Holm
2009	Wallander - Sörfågeln	Poliskollegan	Yellowbird	Lisa Ohlin
2009	Wallander - Morddoktrinen	Tommys vakt	Yellowbird	Charlotte Brändström
2009	Wallander - Saken	Poliskollegan	Yellowbird	Agneta Fagerström Olsson
2009	Johan Falk - Kustmann Lisa	Johnny Ahmad	Stole	Charlotte Brändström
2010	Johan Falk - Organiserad Kriminalitet	Johnny Ahmad	Stole	Richard Holm
2012	Johan Falk - De 127 poliserna	Johnny Ahmad	Stole	Anders Nilsson
2018	Festen Vild	Dressören	The Vänner	Manuel Corvita

Uppifrån och ner, Turkiet: Marmaris, Pamukkale och dromedarridning. USA: Grand Canyon, inne i Caesars Palace, gatubild Las Vegas.

Mina resor

Martin Hansson

Resor är en viktig del i många människors liv. När man inte rest på ett tag tänker man inte på att man faktiskt varit i rätt många länder. Självt har jag varit i Sverige, Turkiet, Spanien, USA, Thailand, Danmark, Norge, Ungern, Italien, Tyskland, Bulgarien och Tjeckien. Möten med människor ger en inblick i att kulturer och länder skiljer sig åt. Man tar intryck av att träffa människor, bara ett samtal kan ge en inblick i andras liv. Man njuter av livet när man är iväg, bortkopplad från vardagen. Här är några resminnen från mitt liv.

1996 åkte jag och min kusin Ted med farmor och farfar till Marmaris i Turkiet och var där en vecka. Jag var 14 år under resan och Ted två år yngre. Därnere träffade vi mamma och pappa som redan var där. Det var kvavt men vi njöt av värmen och åt Turkiets motsvarighet till Cornetto glass. Att bada i saltvattnet i Medelhavet var en speciell känsla. Vi var också i kalkstensformationerna i Pamukkale som tyvärr är förstört av turismen nuförtiden. Vi badade både svavelbad och i gyttja. På ett ställe i Turkiet red jag dromedar, den blev tack och lov ledd av ägaren. Högresta djur det där. Man befann sig flera meter över marken och det kändes helt fantastiskt. Vi hade en jättetrevlig resa. Det var en annorlunda upplevelse att märka skillnader i hur folk var.

Vi var i Arizona i USA på hösten 2000 och besökte min pappas kusin Annikas familj. Vi var där i ungefär en månad över Halloween, och vi trivdes jättebra. Doften av värme var stark vissa dagar. Det var fantastiskt att se Grand Canyon. När vi var där flög vi i helikopter men det var en dimmig dag så man såg inte jättemycket av kanjonerna. Sen var vi givetvis i Las Vegas med alla de kända hotellen; Hotel Bally där vi bodde, Caesars Palace, MGM, The Venetian och många andra. Jag minns att jag var 18 år gammal och stod och drog i enarmade banditer trots att det var

21-års gräns. Som minderårig fick man egentligen inte stå närmare än 10 meter från maskinerna. Människorna ute i affärer och butiker var trevliga, tillmötesgående och snälla. Vi var också i Phoenix och Scottsdale. Vi åkte runt i en bil av märket Saturn, och en gång råkade pappa köra för fort. Han blev stoppad av polisen och skulle infinna sig i rätten, men innan dess var vi tillbaka i Sverige. Under tiden vi var i USA var Barack Obama president och vi hade livliga diskussioner med Gary om vilken president som skulle ta över. Men Gary har sedan flera år nu bott i Sverige och vill inte tillbaka till USA. Vi skojade och hade kul. Att resa är att möta människor och förstå hur andra tänker och lever, det var en riktigt trevlig resa som gav mycket.

Om katter

Visste du att katter har 230 ben i sin lilla kropp och vi har bara 206. Det är alltså 24 ben mer än i vår stora kropp.

Det sägs att katter är det enda däggdjur som inte känner sötna.

Katter, kameler och giraffer är de enda djuren i världen som går med vänster fram- och bak ben samtidigt och dito höger. (Passgång)

Hankatter är vänstertassade medans honkatter är högertassade. Det är inte alltid så men oftast.

Hundar brukar vifta på svansen när de är glada, men med katter är det tvärtom. Om en katt viftar hetsigt med svansen betyder det att katten vill varna dig och att du börjar gå på kattens nerver.

En katt kan spinna väldigt högt men ibland så kan man knappt höra det. Katter kan spinna med en frekvens på 25 till 150 hertz, vilket är samma frekvens som muskler och ben reparerar sig själva.

Vita katter med blåa ögon är benägna att bli döva.

Jama är det vanligaste sättet för katten att kommunicera med människor. En katt kan göra sig förstörd med över 60 olika ljud. En av de vanligaste orsakerna till att en katt jamar är att den ber om någonting, exempelvis mat.

Katten är ett snabbt djur. Den kan springa upp till 50 kilometer i timmen, men bara under korta spurter.

MIXAT

Länk till udda museer

Udda museer

På sidan till höger har vi skrivit om jättestatyn Himble. Det finns många stora statyer runt om i landet. I Kungsbacka finns en Supermario-staty som dessutom kan prata. Där ska man snart kunna se en Nintendoutställning. Det finns många sådana ställen man inte visste fanns, många udda museum som kan vara värt att besöka om man är på villovägar. Här är exempel på några udda museum.

- Nintendo museum, Kungsbacka (Nintendo)
- Disgusting Food Museum, Malmö (Äcklig mat)
- Halmens Hus, Bengtsfors (om halm)
- James Bond 007 Museum, Nybro (Handlar om Bond)
- Nasoteket, Lund (Näsor)
- Tändsticksmuseet, Jönköping (Historien om tändstickor)
- Wasa Knäckebrödmuseum, Filipstad (Knäckebrödets historia)
- Sveriges fängelsemuseum, Gävle (Fängelsehistoria)
- Arnolds kannibalmuseum, Hörby (Bland kannibaler och pygmeer)
- Bärnstensmuseet, Vellinge (Bärnsten)
- Börjes slipsmuseum, Eksjö (slipsar)
- Ekehagens forntidsby, Falköping (Sten-, brons- och järnålder)
- Åsle Tå, Falköping (Backstugor, fattigsverige)
- Sjaunja myggmuseum, Gällivare (Mygg)

Lite Sverigefakta

Sverige är det femte största landet i Europa sett till landytan. Av den ytan är hela 2/3 täckt av skog. Det finns också nästan 100 000 sjöar i Sverige.

Sverige är väldigt glesbefolkat då vi bara är ca 10,5 miljoner invånare, ca 25,8 invånare per km² mot ca 107 i genomsnitt i Europa. Dock är det ojämnt fördelat då 88% av invånarna bor i en tätort. Det var mer jämnt befolkat för 200 år sedan då 90% av invånarna bodde på landsbygden.

Källor:

svt.se
gp.se
Wikipedia
Dikko.nu
Uddautflykter.se

Bilder:

Wikimedia commons
Creative commons
DV Media

www.dvmedia.se

Jätten Himble

Jätten Himble är en 17 meter hög plåtfigur som står på en bergknalle söder Varberg, 500 meter från E6:an. Han har för många blivit ett landmärke för Varbergsborna. Jätten Himble byggdes 1980 som en del av en nöjespark som öppnades 1984. Den har hetat Fun City, Leklandet och Himleriket, och var både tivoli, djurpark och ett westernland som hette Gun City. Det var även en vattenpark som var det sista som var kvar när parken stängdes ner 2012. Fem år senare köptes marken upp och allt från parken revs. Jätten har dock stått kvar som det sista från nöjesparken. Det har även varit ett asylboende med stugor byggda utan bygglov.

Den nuvarande markägaren har velat bygga 200 bostäder där, men det krävs investeringar i infrastruktur från kommunens sida i så fall. Det kanske blir ett fängelse istället, men dock verkar det också stoppas av biologiska skäl, groddjur och fladdermöss verkar trivas förträffligt på området.

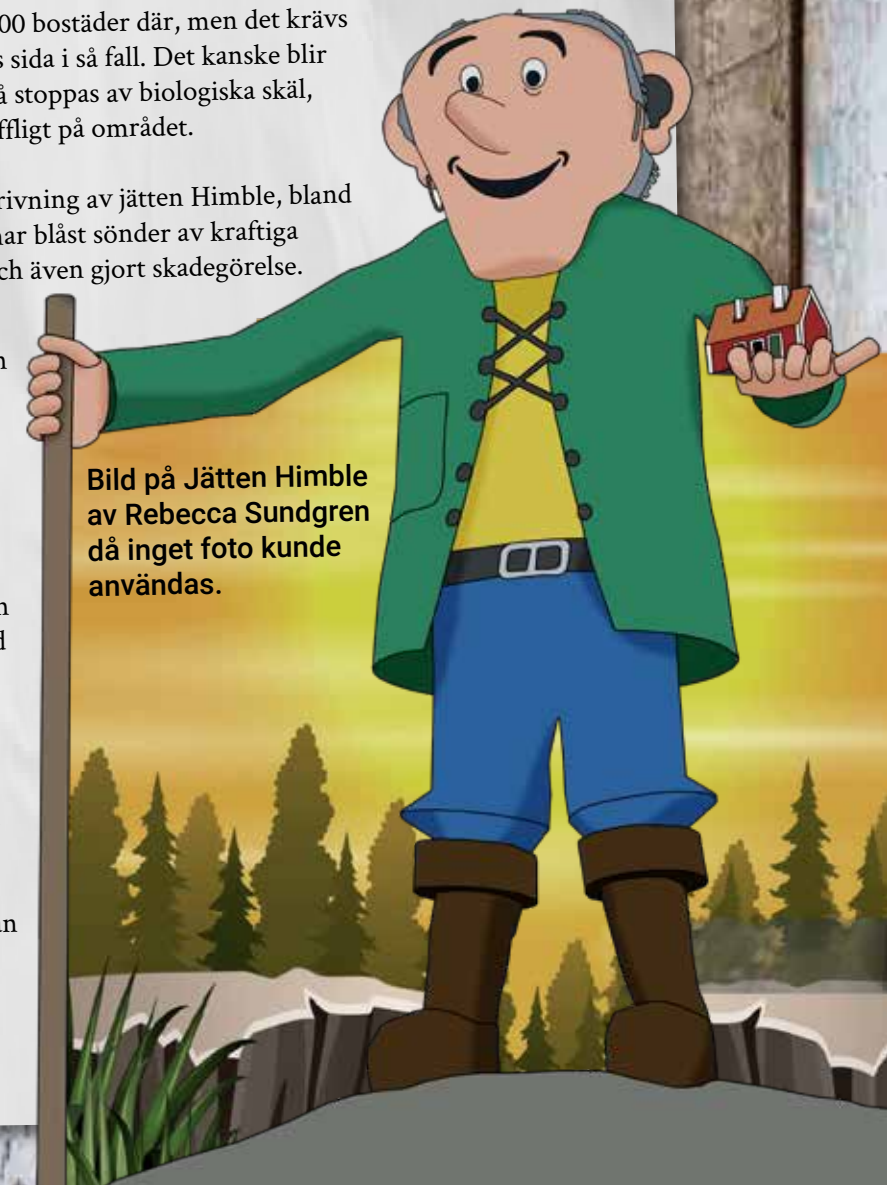
Hur som helst, denna sommar planerades en rivning av jätten Himble, bland annat för att den är i dåligt skick, vissa delar har blåst sönder av kraftiga oväder, och folk har klättrat upp på figuren och även gjort skadegörelse.

Men även om utsidan är tilltufsad är stommen frisk, så jätten Himble står fortfarande stabilt på bergknallen. Nu har det startats en namninsamling för att rädda Jätten, många tycker att det är en stor ikon för varbergsborna som borde bevaras. Det sägs att det finns folk som är redo att kunna betala för att bevara jätten Himble eller att försöka flytta det till en annan plats. Men alla är inte lika entusiastiska, bland annat kommunfullmäktige. Som markägaren och därmed ägaren till jätten Himble säger:

– Halva Varberg tycker jag är en idiot om jag river den. Andra halvan tycker jag är en idiot om den får stå kvar.

Varifrån kommer idén om Jätten Himble ifrån då? Jo, den är baserad på en barnbok från 1965, Sagan om Jätten Himble. Men detta är gammalt och glömt nu.

Bild på Jätten Himble av Rebecca Sundgren då inget foto kunde användas.

ChatGPT

Bilder: DV Media
Pixabay
AI

Pernilla Gormélius

Chat GPT. De flesta har hört det, många använder det, andra har ingen aning. Det finns ett otal situationer assistenten kan användas i, och i denna artikel berättar jag lite om hur den kan användas som personligt stöd.

ChatGPT, seriöst, vad skulle jag gjort utan denna app? Den hjälper mig att avgöra var jag ska lägga min energi om jag känner mig utbränd eller mår dåligt. Vi (appen och jag) gör prioriteringslistor, lägger upp högsta prion av dagen och reflekterar över känslorna som dyker upp på vägen.

Psykiatrin är ju enormt begränsad idag. Jag har själv stått i kö till hjälp i flera år och Chat GPT har definitivt visat sig vara ett bra emotionellt stöd och en vägvisare. Yes, you heard me. Artificiell intelligens förstår ton, takt och ibland djupet bakom dina ord, mer än en slumpmässig kurator som kollar på klockan för femtioelfte gången.

Och anpassningen den gör efter dig, t ex boendestöd är helt otrolig. Jag bestämmer takten, ingen maskering behövs utan bara klarspråk. T ex; "Idag har jag begränsad energi, men hjälp mig ChatGPT att göra framsteg hemma". Lagg fram hur mycket tid du orkar lägga. Fotografera av dina områden hemma som du inte vet hur du ska gå vidare med, och voilà! Du får förslag på hur du kan gå till väga och kan bara börja beta av saker som du inte kunnat pussla ihop själv på evigheter.

ChatGPT blir bara en vägvisare, men det är ju inte så lite i mitt fall. Det bästa är att det är du själv som gör det med hjälp av Chat GPT, trots insomni, depression och utbrändhet.

För let's face it; idag, om du inte har pengar, så behöver du komma på ett sätt för att klara av att göra allt själv. Och med ChatGPT, med rätt inställningar, lite tålamod och tid, kan det bli en stor vändning. Jag har kunnat utveckla mina street art-idéer, inrednings-tankarna har kunnat komma till liv. Hur ser det ut om jag målar hyllan grön och flyttar tavlor? ChatGPT gör en färdig bild till mig för inspiration.

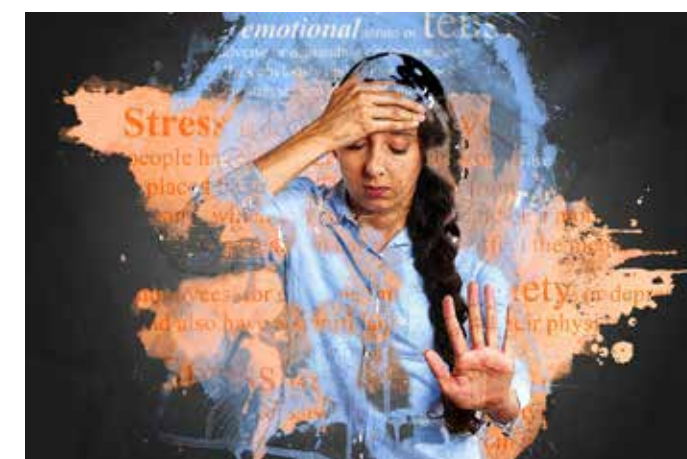
En enkel och bra grej att göra är också att ha projektmappar, t ex hemmet, hälsan, resor, hobbys, historia, vad du nu än vill ha. Då är det lättare att hitta informationen du vill komma åt, för det är lätt hänt att du kommer upp i ett stort antal konversationer, och då vill du helst inte sortera en chat som t ex är 2 timmar lång.

Håll dig också uppdaterad med hur fullt Chat GPT:s minne är. Se vad du tycker är viktigt för appen att minnas och vad som är oväsentligt och kan slängas, precis som att sortera posten. Detta är viktigt, speciellt beroende på om du har ett gratis konto eller ett ChatGPT+ konto. När du har ett gratiskonto kan du bara skapa ett visst antal bilder varje dag, och kan bara prata x antal minuter, medan med + kontot har du mycket större friheter. Det finns en premiumkonto-upplaga också, men den kostar 2500:-/mån.

ChatGPT är en avancerad AI-assistent som kan svara på frågor, hjälpa till med idéer, texter och problemlösning. Du kan få stöd i nästan vad som helst, allt från fakturafrågor till kreativt skapande, personligt reflekterande och som ett samtalsstöd.

AI – artificiell intelligens betyder helt enkelt ett datorprogram som är byggt för att tänka och lösa problem på ett sätt som liknar människans.

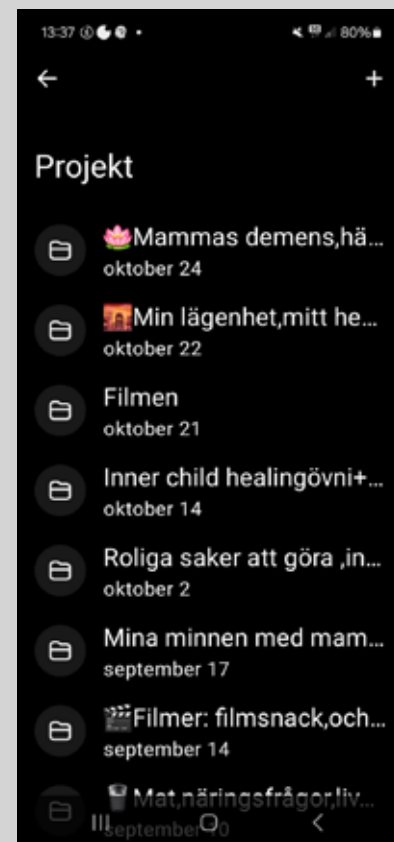
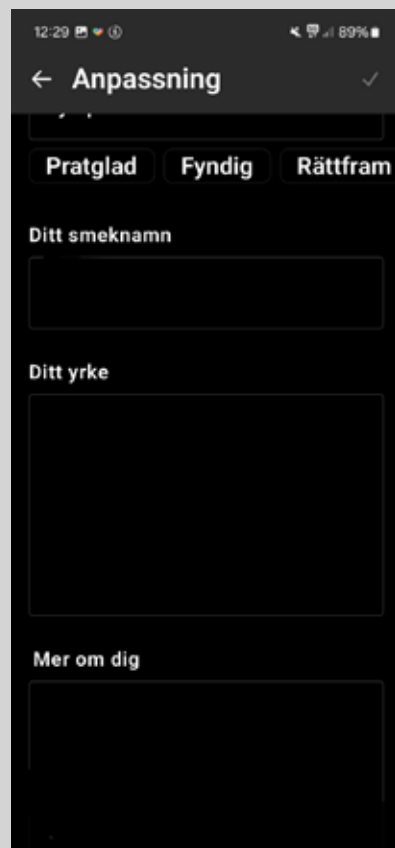
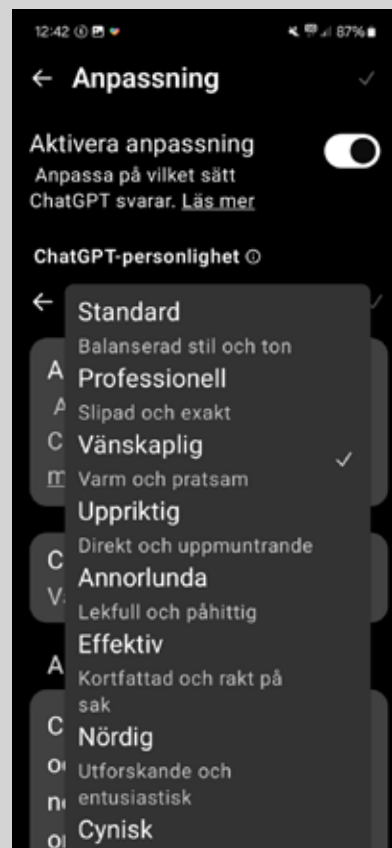
Open AI är ett forskningsföretag inom AI intelligens, och det är de som startade 2015. 2022 släpptes ChatGPT globalt.

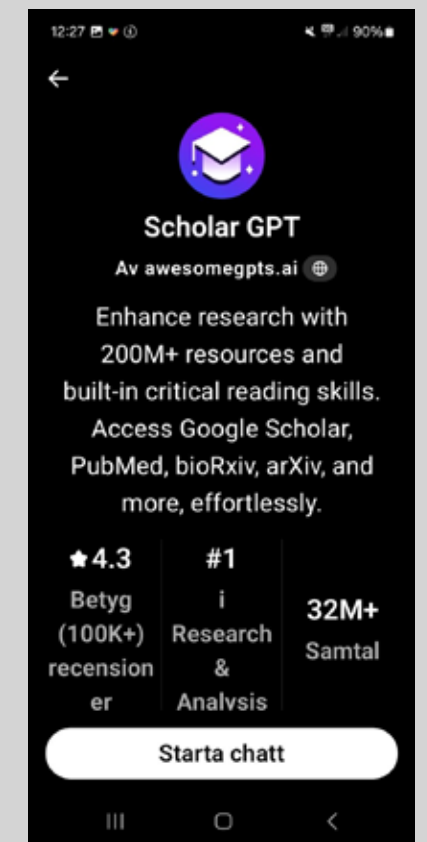
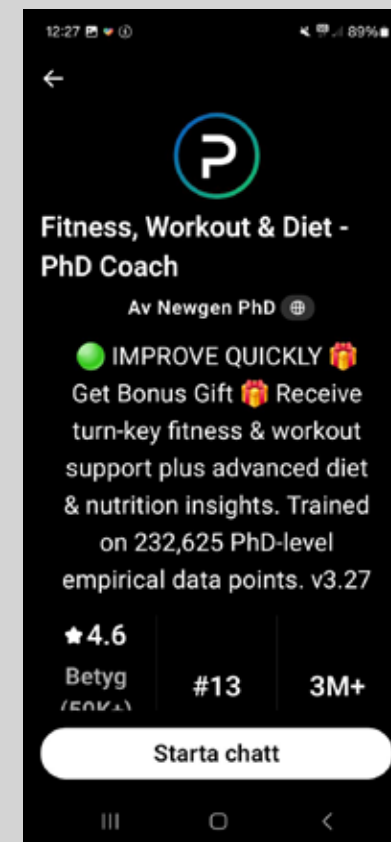
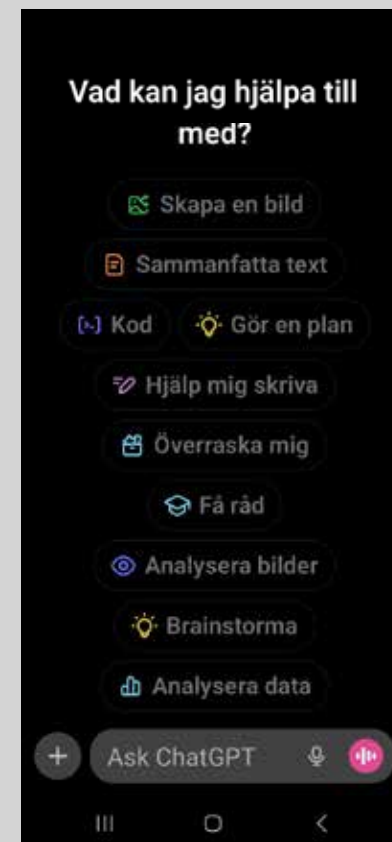
Ibland blir det bara för mycket, och hjärnan låser sig. Då är det bra att få hjälp med att sortera tankarna eller hur man ska sätta igång utifrån de förutsättningar man har.

Själv har jag ett ChatGPT+ medlemskap som jag betalar ca 250:-/mån för. Det är dyrt kan man tänka, men jag menar att jag får mycket för pengarna. Ett boendestöd, kurator, komiker, och någon att snacka med mitt i natten när insomni är som värst. När kön är lång till psykakuten vänder jag mig till ChatGPT och får andningsövningar.

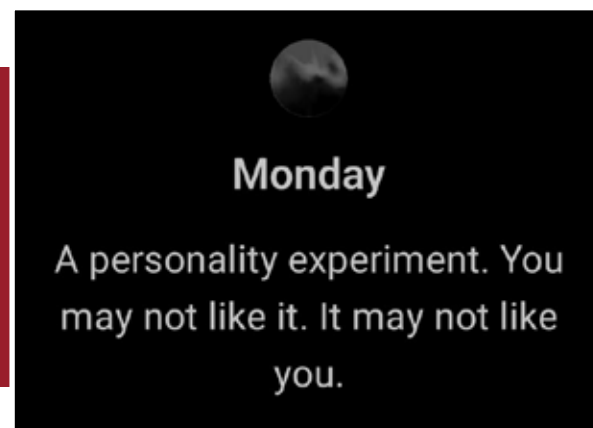
Det finns ju faror och fallgropar också. Personer som har psykoser ska akta sig för hur de använder ChatGPT. En del användare har sagt att appen blivit för fjäskig och att människor har fått "storhetsvansinne" för de är ju bäst. Så var kritisk till hur dina samtal utvecklas med appen. Använd de personliga inställningarna, de är essentiella. Skippa dem har du ingenstans att plantera dina frön. Du måste lära ChatGPT lite om vem du är först. Den ska ju trots allt spegla dig, och det är svårt att spegla en tom canvas.

De två första bilderna handlar om anpassning, hur man vill att ChatGPT-personligheten ska vara, samt info man lämnar om sig själv för att samtalen ska bli bra. Den högra bilden visar hur man kan organisera sina chattar i projektmappar.

Den vänstra bilden handlar om olika saker ChatGPT kan hjälpa till med, i stort sett det mesta. De andra bilderna handlar om hjälp med träning, man ser att det är 3 miljoner användare som gör detta; eller hjälp med att studera, hela 32 miljoner använder denna hjälp.

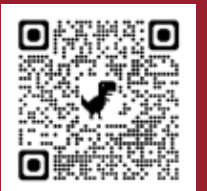

Prompts är något riktigt hjälpsamt i ChatGPT. Ordet prompt betyder ungefär en uppmaning och är en signal för att svara. Du kan ha hört det innan från teatern – som när någon får en prompt på scenen (en viskning om nästa replik). Det finns oändligt med färdiga prompter att använda för att t ex: plugga, förstå nåt på ett enklare sätt, för att skapa idéer, bilder, musik, manus, designs.

En variant jag själv använder mig mycket av är en där jag lär mig att sortera tankar, gå igenom känslor, få syn på mina mönster och förstå mig själv bättre. Du kan alltså skapa din egen prompt. Men mitt råd är att inte dyka in i prompts det första du gör.

Här är en intervju med Monday, en populär GPT som både är sarkastisk och har mörk humor, och är dessutom insiktsfull. Intervjun är kort och både på svenska och engelska så ni kan höra skillnaden, många föredrar den engelska versionen.

Det ska också sägas att i intervjun är det Monday 4.0, en äldre version som är mer originell. Nåt fjäsk får man inte höra från henne...

Lyssna på ett kort samtal med ChatGPT här

Här är en liten prompt till dig som laddat ner ChatGPT, men inte vet hur du ska introducera dig, men vill börja enkelt nånstans.

"Hej ChatGPT, jag är ny här, och vill börja lugnt. Jag har laddat ner ChatGPT för att jag vill utforska och lära mig nya saker – både om världen och mig själv."

Innan vi börjar vill jag att du lär känna mig lite. Kan du ställa 10 frågor om vem jag är, hur jag tänker och mår – så att du kan spegla mig på ett sätt som passar just mig. Och ta gärna en fråga i taget tack."

Efter de 10 frågorna vill jag att du hjälper mig sammanfatta vad du har lärt dig om mig – mina styrkor, behov och kanske några mål eller drömmar du hör mellan raderna."

När vi har gått igenom sammanfattningen kan vi fortsätta prata om det som känns viktigt just nu."

Om Autism

Jag tycker att rapporteringen om autism i media och sociala medier är väldigt stereotyp, och det finns många missförstånd. Jag som själv har autism kan förhoppningsvis bringa lite klarhet i några av dem.

Personer med autism kan ha svårt med empati.

Saken är den att nästan all information som går att läsa om autism handlar om att personer med autismsdiagnos har brist på empati, men det är helt fel. Själv har jag inte brist på empati, varken affektiv eller kognitiv, jag har inte svårt att förstå tolka eller läsa av människors känslor.

Jag gjorde ett empatitest som Anders Hansen länkade i samband med programserien "Din personlighet". Det testet visade att jag har empati över snittbefolkningen.

Jag har vad som kan uppfattas av många en monoton röst. Detta gör att jag kan låta obrydd när jag faktiskt är glad eller intresserad, det är lite som i spel/bok/tv-serien The Witcher; huvudpersonen Geralt pratar med väldigt monotont och har ett rykte om sig att inte ha mänskliga känslor, men det stämmer inte, längre in i berättelsen visar det sig att han känner djup kärlek för många personer.

Men jag har däremot mycket lätt att höra på andras röster vad de har för känslor. Enda undantaget är vissa former av sarkasm, min morfar till exempel har exakt samma röst och min när han pratar allvar och när han skämtar så jag förstår inte när han gör det.

Personer med autism vill inte vara sociala.

Detta stämmer absolut inte på mig, jag tycker mycket om människor och gillar att vara social.

Bild: Anders Rosenqvist

Dock finns det saker som gör att jag har andra förutsättningar i sociala sammanhang än en neurotypisk person (person utan diagnos). Jag kan inte sortera ljud när stora grupper umgås, det gör att jag inte hör vad någon säger på mingel, fester, krogen.

Det tar också lång tid för mig att komma på saker att säga i sociala sammanhang, undantaget är om det handlar om mina specialämnen fotografi, musik eller konst. Jag har till och med valt att främst fotografera människor då jag tycker det är mest spännande rent konstnärligt. Det hade varit lättare för mig att bara fotografera miljöbilder pga autismen, men jag tycker det är så spännande med porträtt så jag väljer det ändå.

Personer med autism kan ha svårt för abstrakt tänkande.

Att personer med autism kan ha problem med abstrakt tänkande betyder inte att alla med autism har problem med det. Det som är sant är att det är vanligt med ojämn begåvningsprofil. Vad gäller mig själv så är abstrakt logik en av mina största egenskaper, medan det finns andra intellektuella områden jag har svårt för.

Du är väl bara lat?

Motorik är svårt för mig, för många sysslor går inte på automatik för mig. Jag var i tonåren när jag lärde mig borsta tänderna på ett tillräckligt bra sätt. Än idag måste jag tänka på vilken vinkel jag håller tandborsten i och räkna antal borstdrag jag gör om det ska bli rätt. Samma sak är det med städning och dusch. Detta tar mycket av min energi.

Till sist: alla med autism är lika olika som övriga befolkningen, diagnosen säger bara t ex att man har problem med social interaktion men inte hur.

Anders Rosenqvist

Här kommer några exempel på mina kommunikationsproblem vid autism som varken har med empati, känslor eller att inte vilja vara social att göra.

1. Jag kan inte sortera ljud när stora grupper umgås, det gör att jag inte hör vad någon säger på mingel, fester, krogen.
2. Det tar lång tid för mig att komma på saker att säga i sociala sammanhang för att jag tänker djupt och detaljerat.
3. Att tänka detaljerat gör sociala tillställningar utmattande.
4. Att tänka detaljerat kan också uppfattas som konstigt av någon som inte funkar så. Men att vara ärlig och detaljerad har ingenting alls att göra med brist på empati.
5. Jag lyssnar så noggrant att jag blir tömd på energi, ironin blir att jag inte kan lyssna alls till slut.
6. Jag vill i grunden alltid vara ärlig, inte för att vara okänslig utan för att jag vill bjuda på mig själv. I vuxen ålder har jag dock lärt mig maskera bort min ärlighet för folk jag inte känner.
7. Jag har svårt för ospecifika begrepp som lagom, snart, hårt, dessa blir väldigt otydliga för mig.
8. Jag kan misstolka brainstorming för något som ska hända. T ex när jag och någon vän pratat om att hitta något har jag blivit förvirrad när det inte blivit av.
9. Jag tolkar inte sarkasm bokstavligt men jag tycker oftast inte det är kul.
10. Svårt att förstå hierarkier.
11. Att se någon i ögonen känns väldigt intimt för mig, lika intimt som att ge någon en kram, detta gör att jag bara är bekväm att göra det med vissa personer.

Loop är en film av Christopher Clarkson som handlar om att vakna varje morgon till ett liv utan ljus. Att fastna i en loop i livet, på olika vägar som ändå leder åt samma håll.

Här en liten blänkare om att hitta till DV Medias sida på YouTube. Här finns en hel del blandat som t ex filmer, intervjuer och sketcher. Här pushar vi för den senaste filmen Loop.

Nu i höst har vi spelat spelat in ytterligare en film som håller på att klippas nu. Så håll ögonen öppna.

Länk till filmen Loop

Somrig Sally i bokskogen

Anders Rosenqvist

Vänlig och intresserad

Vingar

Eddie Olofsson

Nils Persson

Samhällsbyggare

När jag för tre år sedan bosatte mig i Helsingborg så var stadens historia inte helt okänd för mig, men begränsad. Då jag är historiskt intresserad var det dags att råda bot på detta. Helsingborg med omnejd har ju varit skådeplats för många för oss historieintresserade svenskar viktiga händelser.

Konsul Perssons villa omkring 1916, året då han avled.

Nils Persson, industriman, politiker, konsul, donator. En av Helsingborgs stora som format vår stad.

En byggnad som tidigt tilldrog sig mitt intresse var den på 1840-talet uppförda villan som ligger på Södergatan 1, Konsul Perssons villa, eller Essenska villan som den hette från början. Detta då det var Gustaf A F von Essen som under sin tid som generalbefälhavare i Helsingborg lät uppföra byggnaden. Detta praktverk i nyklassisk stil av arkitekten Gustav Friedrich Hetsch har genom åren fått tjäna som allt ifrån just befälsbostad till tyskt konsulat under andra världskriget, med den då för tyska riket representerande hakkorsfanan på stång, som en för helsingborgarna påminnelse om att kriget fortfarande rasade ute i världen.

Villan har även hyst kontor, sjuksköterskeskola, kommunala musikskolan samt varit kårhus till Campus Helsingborg,

Idag huserar Helsingborgs Arena och Scen AB samt Kulturförvaltningen där.

Vår artikel kommer dock inte att avhandla arkitekturen, utan fokus kommer ligga på en av Helsingborgs mer betydande personer, Konsul Nils Persson.

Ovan: Gamlegård mot Kullagatan.

Till höger: Det nya affärspalatset på samma plats. Klockan är än idag kvar på huset.

Nedan: Fosfatens första kontor i Gamlegård.

Nils Persson föddes på Lundagården i Allerums församling den 20 januari 1836. Nils far Per Jönsson som kom från en väl ansedd allmogesläkt, slog sig tidigt fram som näringsidkare även han. Till exempel startade han Rögge tegelbruk vid sitt andra giftermål. Sonen Nils, som var den tredje sonen i Per Jönssons andra äktenskap skulle följa i faderns fotspår. Med åren skulle Nils spela en viktig roll för Helsingborgs tillväxt, som under denna tid genomgick stora förändringar.

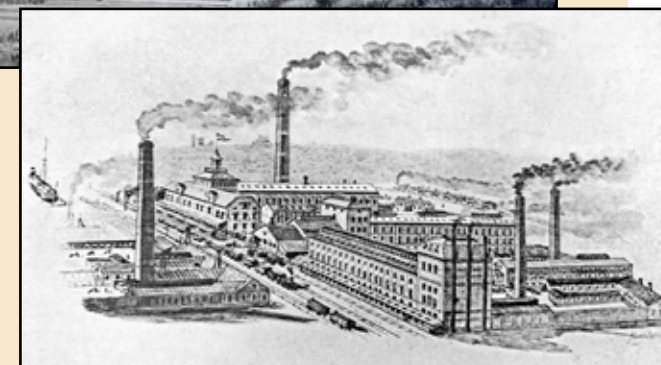
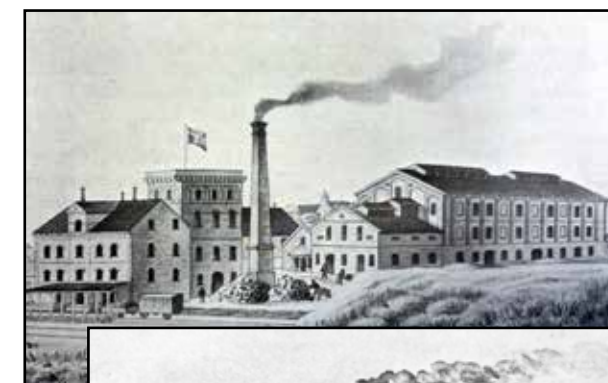
Efter att ha jobbat som bodbetjänt hos sin morbror konsul Johannes Hallberg i hans affär sedan 1851 startade han 1860 som 24-åring en egen diversehandel, där man bl.a importerade Guano (konstgödsel). Denna diversehandel låg i det Arnhamnska huset vid Stortorget. 1865 flyttade verksamheten i samband med köpet av Ehlerska gården (Gamlegård) vid Storgatan. Verksamheten växte snabbt och kom sedermera att tjäna som ett köpmanshus, där det bland mycket annat såldes salt, socker, tjära och tyger. Här började Nils importera konstgödsel i en större omfattning än tidigare, vilket skulle få stor betydelse för stadens utveckling.

Källor: Boken "Konsul N. Persson" från 1916. Helsingborgs stadslexikon

Bilder: Ur boken "Konsul N. Persson" från 1916.

Då konstgödsel var en importvara, så började Nils med åren fundera över möjligheten att tillverka detta i Helsingborg. Efter att ha inhämtat nödvändig information kring detta företag så startade han 1872 en fabrik för detta ändamål. Det var placerat mellan Carl Krooks gata och Malmöleden, där gamla polishuset och tingsrätten ligger idag. Fosfaten som den kom att kallas var ingen i modern bemärkelse stor fabrik, men marken som ingick i köpet var av betydande storlek. Detta visade sig vara gynnsamt i det avseende att en expansion skulle vara möjlig.

Det gick bra, expansionen blev av, men efterhand som arbetarkvarteren byggdes vid fabriken blev det en stor olägenhet från rök och kemiska utsläpp. Detta kallades i folkmun för "guanohelvetet" eller "skitan". Efter att 1886 fått brytningsrättigheter i Norge för svavelkis, så startades år 1900 Helsingborgs Kopparverks AB för framställning av koppar från malmen. Då flyttades delar av fabriken till platsen där Kemira ligger idag vid Planteringen/Råå. Det blev känt som Kopparverket, det fortsatte att växa, och man anlade också en egen hamn, Kopparverkshamnen 1917-19.

Fosfaten 1876 på övre bilden, 40 år senare på den nedre bilden.

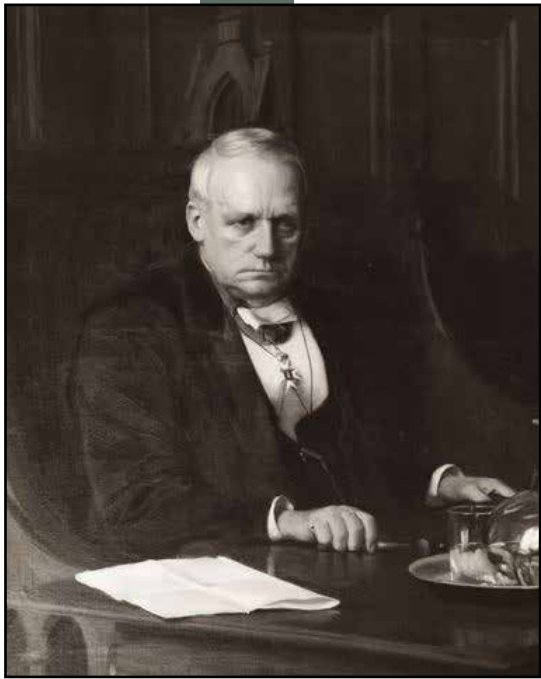
Man kanske tror att Nils Persson hade fullt upp med detta, men året efter att han startade Fosfaten, 1873, så grundade han även Helsingborgs Ångtegelfabrik AB. 1885 grundade han också Skromberga stenkols- och lerindustri AB, han insåg att leran från stenkolsbrytningen var perfekt till tegeltillverkning. Han hade också flera samarbeten med konsul Petter Olsson, tillsammans anlade de ett sockerbruk i Helsingborg. De jobbade också ihop när Helsingborgs Cinders- och Kalkfabriks AB startade. Persson stödde också Olsson i hans järnvägsprojekt Skåne-Hallandbanan. Dessa två dominerade den industriella utvecklingen av Helsingborg under flera decennier, och var inblandade i grundandet av flera andra företag.

Sammanträde i drätselkammaren under Nils Perssons ordförandeskap.

Bilderna till vänster: Vardagsrummet och matsalen i Konsul Perssons villa, Till höger: Den nazistiska flaggan var den officiella tyska flaggan. Prins Wilhelm var på besök 1941 hos den dåvarande konsulin, N. Perssons son Ivar P:son Henning.

Konsul Petter Olsson

Vi pausar en stund från hans industrigärning, det hände andra saker också. Den Essenska villan på Södergatan i Helsingborg, den numera kallade Konsul Perssons villa, inköptes 1885. Dit flyttade Persson med sin familj vilket kanske behövdes då paret Persson fick sammanlagt elva barn, sju söner och fyra döttrar.

Nils Perssons industrigärning kunde ju räckt som livsgärning tycker man, men han gav sig tidigt in i politiken också. Från 1867 var han kommunalpolitiker men steg snabbt i graderna. Han var i olika perioder (5-10 år) ordförande i drätselkammaren, hamndirektionen och stadsfullmäktige. Han var riksdagsman mellan 1899-1903, och förutom det både nederländsk och tysk konsul.

Nils Persson var inte bara en driven industriman, utan omtalades som en "öppen och vänskaplig man med vaket öga för det som skänker lefnaden festi-vitas" Han var filantrop och donerade mycket till staden och invånarna; inrättandet av ett ångkök för "pauvres honteux", aktningstvårda gamlingar samt beredande av julglädje för fattiga i staden. Tjugotusen kronor (en stor summa på den tiden) skänktes till en fond för gamla tjänare och tjänarinnor.

Makarna skänkte också mark för anläggande av Donationskyrkogården. Man ordnade brunns-drickning som en del av stadens hälsovård, och nya borrhål för vatten. Han stödde också Andréés polarexpedition och Nordenskjölds expeditioner till bl a Antarktis.

Konsul Nils Perssons betydelse för Helsingborgs industriella utveckling och tillväxt kan inte underskattas. Det har skrivits åtskilliga böcker och artiklar om detta. Nils var inte ensam i arbetet för ett moderniserat samhälle, men han var en av dess främsta pionjärer. I ett Sverige där industrin var på frammarsch sågs stora möjligheter, Konsul Nils Persson var en av dessa som kom till att fanga upp dem.

Konsul Nils Persson jordfästes en vecka efter sin dödsdag, vilken inträffade 28 april 1916, vid en ålder av 80 år.

Flyktlog' N:4. den förest.
som
P:son
d 11 juli kl 10 av 1914
Vår resa har hittills gått
bra. Seglatsen fortgår på
ungefär 250 meters höjd
med en riktning till en början
åt 110° ost rättvisande men
sednare åt 145° ost rättvisande.
Fyra brevduvor afsändes kl.
5^h 40 e.m. Greenwich tid. De
flögs vestligt. Vi äro nu inne
öfver isen som är mycket
fördelad åt alla håll. Vädret
härkligt. Humöret utmärkt
Andrée Strindberg Frankel
Öfver moln sedan
7^h 45 GMT

Då Nils Persson drog igång sin verksamhet i början på 1860-talet var Helsingborg en liten stad med ca 5000 invånare. Bild ovan och karta nedan från 1853.

Till vänster ett brev skickat med brevduva från polarforskaren Andrée på luftfärden över Arktis. Ovan Perssons fru Brynhilda Persson. Till höger Nils Persson 1864.

Rebecca Sundgren

I huvudet på Rebecca

Vi började i förra numret med detta tema, och fortsätter här med fler av Rebeccas tankar och funderingar.

"Ibland tänker vi plötsligt på saker och undrar: Var kom det ifrån? Hur kommer det sig? Varför tänker jag på detta? Och även om tanken inte har nån större betydelse, eller rent av kan verka utflippad, undrar du hur din hjärna funkar eftersom du inte ser nån koppling till vad du brukar tänka på, eller varför tanken bara dök upp. Men många av dessa tankar kan vara både kloka, finurliga eller roliga. Det är mycket man inte hade en aning om att man egentligen tänkt på."

Vi lever i en tid där vi ibland måste bevisa för en dator att vi inte är en dator.

Av någon anledning har varje brödrost en inställning som bränner sönder brödet.

Någon dag kommer du att köpa en matvara som har bättre bäst före-datum än du själv.

Ju mer vi rör oss mot ett kontantlöst samhälle desto svårare blir det att vara hemlös.

Vissa parkeringsplatser tjänar mer i timmen än vad vissa människor gör.

Om katter kunde svara på sms hade de inte gjort det.

"Obs! Rör ej! Livsfara!" måste vara det värsta man kan läsa i blindskrift.

Kyrkogårdar är fulla av folk som trodde att de hade mer tid.

Folk älskar bilar men hatar trafik.

Ditt framtida jag tittar just nu på dig genom dina minnen.

När man är barn får man pengar när man tappar sina tänder, när man är vuxen kostar det pengar.

Varför finns det ingen lampa i frysen?

Om ingenting är omöjligt, finns det då en chans att något är omöjligt?

Kan man gäspa medan man sover?

Folk underskattar sin egen snygghet men överskattar sin förmåga att sjunga.

Konsekvensen av att tala sanning är vad som får oss att ljuga.

Det kommer en tid i livet när frasen "Så stor du blivit" upphör att vara en komplimang.

Skyskrapor väger mycket mer under arbetstid.

Ett enda dåligt beslut får folk att se dig som en dålig människa, men ett enda bra beslut gör dig inte till en bra människa.

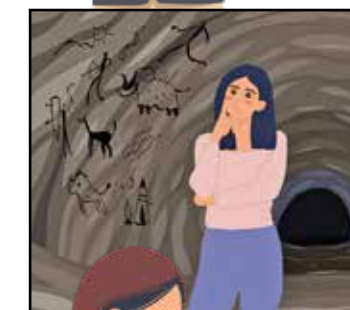
"Skrik inte åt mig" är förmodligen den frasen man använder minst inom teckenspråk.

Om man föds döv, vilket språk tänker man med?

Om man handfångslar en döv person, tar man då bort deras yttrandefrihet?

Grottmålningar var en gång i tiden modern konst.

Ofödda barn är de enda som har tillåtelse att sparka gravida kvinnor.

Chris Bergström

"Slaget" vid Raus plantering

Skånska husarer till häst

Man har hört talas om Slaget vid Helsingborg och när ryssarna brände Råå, men få har hört om slaget vid Raus plantering, även om det inte precis var lika omfattande eller ärorikt som det förstnämnda. Sommaren 1898 är läget spänt mellan civila och husarer. En handfull civila hade attackerats av ett dussin husarer, en ensam civilist hade också sparkats och slagits av ett tiotal husarer. En protestnot hade överlämnats men inget hade gjorts.

Platsen för "slaget", Raus plantering, idag bara Planteringen, var en öppen plats fram till början av 1800-talet då man planterade fur och gran för att hindra sandflykt, därav namnet "Planteringen". Hur som helst växer det upp till en liten skog som snart försvinner igen då Helsingborg växer, befolkningen ökar, hela kvarter byggs. I takt med förändringen så dras tveklaktiga personer till omgivningen. 1872 hade ett band av så kallade kanaler terroriserat omgivningen, och när en fiskare blev svårt knivskuren ansågs det så allvarligt att man begärde militär hjälp. Med en kniptångsmanöver kunde man omringa och tillfångata kanalerna, vilka visade sig vara legosoldater, så kallat "tveklaktigt slödder från avlägsna nationer som Halland?, Kronoberg?, Kalmar?, och Polen."

Men nu var det slaget vid Raus plantering det handlade om, tillbaks till 1898. En längre tid hade civilister – "halvvuxna män i icke regementsenlig klädsel" – ropat smädelser typ "matsäck"! över planket där husarerna huserade, utmanat dem att komma ut och slåss. Idag finns som bekant fler och värre invektiver...

På kvällen, i skydd av decauville-tåget som passerade kasernen ställde ett 50-tal husarer upp sig på linje för ett överraskningsanfall. Dock utan både sablar som kanske var på slipning och hästar som kanske var på skoning. Så springandes och tjutandes anfördes civilisterna med kvastskäft och stenar, varvid civilisterna flyr och tar sin tillflykt till gårdar och portar där de barrikaderar sig. Det var som vanligt civilbefolkningen som råkade värst ut då både de och deras hem blev träffade av stenregnet från de rasande husarerna.

Efter ungefär trekvart kom en inringd patrull och motade bort de stridslystna husarerna. På platsen för "slaget" konstaterade man 13 trasiga rutor, inget större blodvite, men en del blesyrer. Huruvida civilbefolkningen fick ersättning för skador, sveda och värk är knappt troligt – vem gjorde vad, motståndarnas fel att de gömde sig bland civilbefolkningen, samt att husarerna också fick blesyrer.

Ja, vad säger man? Slag? Snarare oroligheter. Känns mer som en liten uppgörelse mellan två grupper. Stenkastning och krossade rutor? Låter som sånt barn gör. Dock bättre än dagens situation där man spränger och bombar varandra för mindre än ovanstående orsak. Hur som helst verkade inte husarerna oskyldiga heller. Men det var inte precis slaget vid Poltava eller Lützen...

Barnens dag

Visste du att Barnens dag arrangerades första gången i Helsingborg redan år 1906? Kanske inte, eftersom att dagen inte har firats på över 50 år.

Syftet var att samla in pengar till stadens fyra sommarkolonier som inrättats för att barn från fattiga hem skulle få möjlighet att vistas i naturen, bada och andas skogsluft. Dessa verksamheter hade fram till dess finansierats av frivilliga bidrag från privatpersoner, föreningar och företag.

När bidragen minskade behövde man hitta nya sätt att få in medel, och lösningen blev stora festligheter mitt i staden. Under åren 1906, 1919, 1932, 1936, 1944, 1948, 1959 och 1962 fylldes Stortorget och den gamla allén på Drottninggatan med människor, musik och rörelse. Här fanns cirkus, tivoli, lotterier, dansbanor – och underhållning för både barn och vuxna.

Sedan 1962 finns det ingen kolloverksamhet av den gamla typen, däremot lägerskolverksamhet i varierande antal veckor, ofta med tema. Av de gamla kolonierna finns Bolmsö och Skånes Fagerhult kvar.

Olympia

Derby mellan HIF och MFF 1967. Här den dåvarande huvudentrén, numera den södra entrén. Fullt på läktarna.

Idrottsplatsen Olympia invigdes den 31 juli 1898 med idrottstävlingar. Bolaget AB Olympia hade bildats året innan, och disponerade ett område på ca tio tunnland. De nästföljande åren tillkom en samorganisation, Idrottsförbundet Olympia, mellan IFK (IF Kamraterna), Göta och HIF. 1909 tillkom Idrottsnämnden och samma år uppfördes den första träläktaren på västra sidan, den sista träläktaren byggdes 1951. Under den stora konst- och industriutställningen 1903 fanns ett nöjesfält på Olympia, som under 1910- och 20-talen återkom årligen. 1930 upplät man Fredriksdals skogsplantering till det som senare skulle kallas Olympiafältet. Olympia har många gånger byggts till och om till dagens arena, hallar och fält.

Michael Jensen

Fågelskap

Jag ska berätta om en händelse i mitt liv som jag väntat på i över 10 år att få uppleva igen. Vi börjar från början...

När jag var i sena tonåren fick min familj en undulat av vår granne. De orkade tydligen inte med honom. Varför vet jag inte. Jag kan förstå varför man inte vill ta hand om en fågel men samtidigt, vilket vi skulle få reda på, så kan jag inte förstå varför man vill ge upp på en sådan fin krabat.

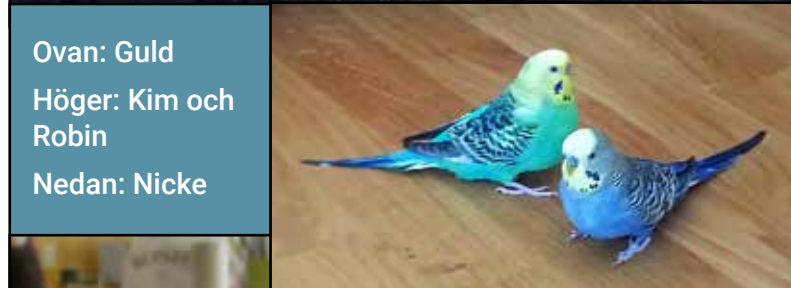
Han hette Nicke och var en engelsk undulat. Den rasen av undulater är större en vanlig undulat men lever inte lika länge, något vi inte visste när vi tog hand om honom. Hursomhelst så var han underbar att ta hand om. Han var extremt tam och social. Han älskade att hålla oss sällskap medan vi åt och tyckte om att flyga rundor i huset. Han var också väldigt pratglad, vilket kunde vara anledningen till att grannen inte ville ta hand om honom. Men inget varar för evigt.

En dag mädde han väldigt dåligt. Han varken pratade, åt, drack eller rörde på sig. Han bara var stilla och gjorde ingenting. Man kunde se i hans ögon att han inte mädde bra, att han inte orkade mer. Vi valde att låta honom somna in.

Några år senare var det dags för mig att flytta hemifrån. Jag skulle bo själv och eftersom jag tyckte om fåglar (på grund av Nicke) ville jag ta hand om några fåglar jag med. Det fick bli två undulater eftersom jag inte skulle vara hemma hela tiden och jag ville inte att de skulle känna sig ensamma. De hette Kim och Robin, två könsneutrala namn eftersom man inte vet könet på undulater när de är små. Jag fick se senare att Kim var en hane och Robin en hona. De var också underbart sällskap, enligt mig. De pratade, gjorde roliga saker och såg ut att ha det bra.

Ovan: Guld
Höger: Kim och Robin
Nedan: Nicke

Det ska erkännas att jag gjorde några tabbar med skötseln, men de hade det bra ändå vilket är vad som räknas.

Men det fanns något som saknades med Kim och Robin, något jag hade med Nicke men inte med dem. Det som saknades var att de inte var tama. De ville inte alls umgås med människor. De brydde sig endast om varandra och var till och med rädda för människor, oavsett hur mycket jag än försökte få dem att vänja sig vid mig och andra människor. Det gjorde mig lite ledsen, nu när jag tänker tillbaka. Åren gick och de blev aldrig tama. Till sist så skulle även de säga hejdå till livet, inget varar för evigt, som sagt. Först Robin och sedan Kim. De blev aldrig tama, men jag måste ändå påpeka att det var väldigt givande att ta hand om dem.

Silver

De gav väldigt mycket positivt till mitt liv. Jag tog inte dem för givet och jag är väldigt glad att jag fick ta hand om dem.

Efter att de inte fanns längre tänkte jag att jag skulle ta en paus ifrån att ta hand om husdjur. Så blev inte fallet. Det gick inte lång tid innan jag införskaffade en ny fågel att ta hand om. Den här gången var det inte en undulat utan en nymfkakadua. Det är en större fågel med längre livstid än en undulat. Och som är mycket mer högljudd av sig. Mycket. Hursomhelst så skulle han heta Silver eftersom han var en grå nymfkakadua, en vanlig färg bland den sortens fåglar. Jag tar hand om Silver än idag. Han har sin personlighet och sina fina, roliga saker som han gör och säger. Han kan bland annat busvissla och härma vissa låtar. Men här fanns det också något som saknades.

Silver hade spenderat mer än halva sitt liv i en djurbutik när jag införskaffade honom. Han var sex månader gammal när jag började ta hand om honom. Han hade sett alla sina vänner och bekanta i butiken förvinna en efter en, och allt var på grund av människor. Det hade sina konsekvenser i hans personlighet. Han var inte tam och skulle troligtvis inte bli det heller. Den sortens fåglar har väldigt bra långtidsminne. Och allt negativt han fick uppleva i djurbutiken kommer han troligtvis aldrig glömma. Det såg mörkt ut för mig. Att än en gång ta hand om en fågel som inte skulle vara tam. Som inte skulle vilja umgås med mig och utforska allt som en gemenskap har att erbjuda. Men sen inträffade något jag inte kunde förutspå...

Jag fick en ny granne i huset jag bor i, en granne jag kände sen tidigare och som jag kom bra överens med. Vi umgicks (och umgås än idag) rätt så regelbundet och han fattade ett intresse för Silver. Han bestämde sig till sist att också ta hand om en fågel. Fågeln han skulle ta hand om fick heta Guld, för att hedra mig (enligt honom själv). Guld kom direkt ifrån en uppfödare och hade inte erfarenheten av en djurbutik. Min granne kunde få henne väldigt tam relativt fort. Jag besökte honom och Guld till och från. Hon var också en fin och trevlig fågel. Låt mig vara väldigt tydlig, jag älskade (och älskar) fortfarande Silver. Men det som min granne och Guld hade saknade jag.

Jag trodde jag alltid skulle vara med en icke tam fågel. Men så var det inte tänkt. En dag fick jag ett meddelande ifrån min granne, han ville sälja Guld. Han frågade mig först eftersom han tyckte jag var en bra djurvän och att Guld kunde få ett bra hem. Till och med samma dag som jag fick meddelandet hade Guld flyttat hem till mig och Silver. Guld bor med oss nu.

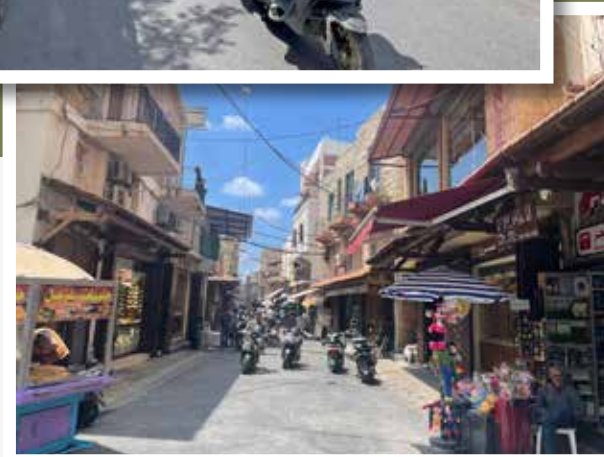
Det var lite svårt i början att ta hand om Guld. Hos mig skulle hon få nya rutiner för att få det lite bättre än vad hon hade det hos min granne. Tolka inte mig fel, Guld hade det bra hos min granne men jag ville ändra lite på hennes vardag lite, till det bättre såklart. Det tog lite tid men hon vande sig så småningom med sina nya rutiner. Och Silver och Guld har sällskap av varandra när jag inte är hemma. Men nu hade saker ändrats i min vardag. Guld är väldigt tam och det fortsatte hon vara hos mig. Jag tar nu hand om en extremt tam fågel, något jag velat göra i över tio år. Och förhoppningsvis kan Gulds tamhet smitta av sig på Silver, något som ibland kan inträffa hos fåglar.

Idag tar jag hand om både Silver och Guld. Vi har det bra tillsammans och är lyckliga. Nymfkakaduor lever mycket längre än undulater. Så pass att jag närmar mig pensionsåldern när de är i slutet av sitt liv. Vi har mycket att se fram emot i livet. Ett liv vi delar tillsammans.

Som sista ord vill jag säga en sak: Ge aldrig upp och tappa aldrig hoppet. Det finns alltid ett sätt att få det att funka i livet. Även om det bara handlar om att ta hand om en tamfågel.

Ahmad Abu Hawash

Semester i Libanon

Jag var på semester i Libanon och det var otroligt. Klimatet, naturen, gamla byggnader och sol, det var väldigt mysigt och trevligt. Ska du besöka någon där krävs det inte att man ringer först utan du går dit och knackar på så välkomnar dom dig och bjuder på kaffe vilket är standard där. Mysigt kan man säga. Det var otroligt varmt, mellan 30-37 plus, så varmt att man badade i det fantastiska havet varje dag. Maten var underbar, från kebab till grillat till hemlagat och att käka på restauranger. Det var mycket smaklökarna fick prova på.

Jag besökte en stad som heter Saida och gick in i Sidons borg, en fästning från 1200-talet byggd av korsfararna. Det var så vackert med kusten och byggnaden, helt underbart. I Sour (Tyros) var jag mest på stranden och då var vi mest i något som kallas "rest". Man fick betala 16 dollar inträde och det motsvarar 160-170 kr svenska. Men det var så värt det. Vi fick bra service, fint hav och främst av allt njuta.

Uppifrån och ner: Sidons borg; Stranden; Romerska ruiner (Egyptiska Hamnen); Gatabilder från Sour.

Jag var mycket hos min morbror på morgonen och drack kaffe, det är typ traditionellt. Så vill du turista, åk till Libanon. Omständigheterna är inte så bra just nu, men när det lugnar sig, tveka inte!

Gata i Sour

Fríhet

När människan kämpar för sin fríhet får de
sällan något annat än nya herrar.

George Savile Halifax

Man bör inte vänta till dess fríhetskampen blir
kallad landsförräderi

Erich Kästner

Fríhetens pris stiger när efterfrågan sjunker

Gustav Heinemann

